

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

ט"ז אלול תשפ"ג • גליון 278 • פרשת כי תבוא

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	חגיגת
20:21	19:42	18:43	תל אביב
20:25	19:45	18:41	ירושלים
20:21	19:42	18:43	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש ה"שיבת המוסדות"

לקראת המשפט

נשאר פחות משבועיים לקראת ראש השנה, כיצד נזכה לשנה טובה?

זכויות ליום הדין

בימים אלה, ברגעים אלה ממש, כל לב יהודי חרד מפני הבאות, חושש באמת לגורלו. אנו יודעים כי במשפט מול בורא עולם אין תירוץ, אי אפשר לחמוק, אין מושג של להחביא. הכל גלוי וידוע, פתוח, ניצב על השולחן. מלאכים סניגורים וקטיגורים מתרוצצים, ואם הם אחוזים חיל ורעדה – אנתון על אחת כמה וכמה, שכן הגורל שלנו עומד להיקבע עכשיו, העתיד שלנו, החיים שלנו, הבריאות שלנו, הילדים שלנו, הפרנסה שלנו...

ולמרות כל זאת, הלכה פסוקה היא שראש השנה הוא יום טוב – חג לכל דבר. אוכלים ושותים בו, מכלינים סעודות גדולות ומתלבשים באופן חגיגי. כלונו מאריכים בתפילות, בניגונים, בתשובה ובפרקי תהלים, אבל היום עצמו הוא חג, חגיגי ושמח. רגע, איך זה מסתדר? כיצד זה יתכן? איך אפשר לשלב יום דין שכולו אימה ופחד, חשש אמיתי מפני מה שייקבע בו, יחד עם יום חג ושמחה פורצת? איך אפשר להכיל את שתי התחושות המנוגדות לכאורה, בתוך לב אחד, ביום אחד, בשעה אחת?

כדי לענות על שאלה זו, לפנינו גילוי מהדהד שחשף הסבא מקלם זצ"ל: אין זאת אלא שיש משפט שאין לדעת מה תהיה תוצאתו, ויש משפט בו ניתן להיות בטוחים בניצחון. אדם פרטי שעובר את יום הדין – אין לדעת מה תהיה התוצאה, שכן מי יכול לומר כי הוא זכאי בדין. לא כן מי שמחובר לכלל, מי שחש שייך לעם היהודי, מי שהוא חלק מהקבוצה של העם כולו – הרי העם כולו מוגן בשמירה עלינו ובודאות יזכה בדין, כך שהוא יכול לשמוח בראש השנה!

כלומר: אם עם ישראל בא כקבוצה אחת, כעם מאוחד, כחבורה מגובשת – הריהו מצליח לעמוד במשימה, ובורא עולם מגן על הקבוצה המאוחדת הזו. ולכן, החכם עיניו בראשו לתפוס מקום ב'חבורת עם ישראל', להפוך לחלק מהקבוצה, להימנות על אנשיה. זו הדרך להצליח לעבור את המשפט בשלום! (הרב אשר קובלסקי)

להתחיל דף חדש. להשליך רוע שאור ולהטיב דרכיו. הרי כתוב במשנה יום הכיפור מכפר לשבים ואינו מכפר לשאינם שבים. יהודים רבים ת"ל שומרים את יום כיפור, אבל האמת, שהם מרוויחים רק את המצוה של יום כיפור, שאינם אוכלים ושותים ומתענים ביום כיפור, אבל לרובם יום הכיפורים לא מכפר להם, כי כפרה ומחילה צריכה תשובה. כיפור מכפר לשבים ואינו מכפר לשאינם שבים.

אדם יתן סטירה לאבא שלו והוא מעיף אותו מהבית, לאחר שנה הוא מתקשר לאבא ומבקש סליחה, אבא שואל אותו אם הוא מבטיח להשתנות, והוא אומר לאבא שלו, כן, עד מחר בערב אני יהיה בסדר. אבא שלו יקבל את החרטה שלו? כך אנחנו באים לפני הקב"ה, מבטיחים אני אהיה בסדר, עד מתי? עד מוצאי יום כיפור. הבורא עולם אומר לו, מה אני משחק שלך? האומר אחטא ויום הכיפורים מכפר אין יום הכיפורים מכפר, אדם אומר אני אעשה כל מה שבא לי, ויום כיפור יכפר לי. עם הבורא עולם לא עושים "מסחרה". כיפור שלי אומר הקב"ה, זה תשובה וחרטה, להתחרט על מה שעשית עד היום ולפתוח דף חדש, יום הכיפורים יום של טהרה ונקיות.

היה אדמו"ר אחד, ערב ראש חודש אלול, חלם, שלושים יום לפני ראש השנה, מה הוא חלם? שעברו כל הימים הנוראים, עבר ראש השנה, עברו עש"ת, עבר כיפור, והוא לא עשה כלום. הוא בכה בחלום בכיות נוראות, ואז התעורר. החלום הזה עשה לו ארבעים יום של חיזוק אדיר בתורה ותפילה, הסליחות היו רוויות רגש וספוגות דמעות.

אדם שחוזר בתשובה בחודש אלול, אומר רבינו יעקב אבוחצירא זיע"א, אין רשות לשטן לקטרג עלינו! צריכים לנצל את ימי האלול, אין השטן מקטרג! ורבינו האריז"ל אומר ששערי שמים נפתחים מראש חודש אלול עד נעילה ביום הכיפורים, אין נעבור את הימים הקדושים הללו בלי לנצל אותם, יש לנצל כל רגע לחטוף כל שנייה, כל מצוה ברכה אמון תורה ותפילה. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל זום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ותרו 13 ימים, זה מעט מאד, נחטוף סליחות, ונאמר אותן בהתעוררות רבה ובהתרגשות. כמו שאומר הנביא: "ויאמר יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה. לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חמיו ובינת נבניו תסתתר". הפסוק הזה מפיח, יען כי נגש העם הזה, כלומר, באים לבית הכנסת ונגשים לתפילה ולברכות קריאת שמע ומצוות, אבל מה, וליבו רחק ממני, זה מהשפה ולחוץ בלי לב, הלב מת. ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, מה זה מלומדה? הכל מתוך הרגל, אני מתפלל היום בגלל שהתפללתי אתמול, אתמול בגלל שלשום, וכך ברכת המזון וכך סליחות. מבהיל! אדם אומר סליחות ומתנגן לו בסליחות, אבל ליבו רחוק מתשובה, אדם כזה צריך לומר סליחות על הסליחות, תבכה, תוריד דמעות, תקבל קבלות, תבקש סליחה! סליחה על העבירות!

כשזה בלי לב הכל מת, אומר הקב"ה לכן הנני יוסף וגו' ח"ו. אבא מבקש מהבן שלו כוס תה, והוא מביא לו בחוסר חשק מה אבא שלו חושב עליו. הבורא עולם אומר, אתה מתפלל ועושה מצוות בלי שום רגש? עבודה כזו אני צריך שתעשה לי טובה?!

האריז"ל אמר שכל המדרגות הגדולות של רוח"ק שזכה להן זה בגלל השמחה הגדולה שהיתה לו בקיום המצוות. וכתבו המקובלים, שכמה שאדם שמח יותר בקיום המצוות נשפך עליו אור עליון גדול יותר, הכל תלוי בשמחה, יש אדם שמקיים מצוות ומתפלל בלי לב, הכל מת, איזה צורה יש לזה. צריך לומר סליחות בהתעוררות, פחד פחדים נורא נוראות, שלושה עשר יום לפני יום הדין, כמה צריכים להתעורר. ואמר הכתוב, על מי שעושה עבירות ואינו מתבונן, וחושב שהוא טהור וזך, "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי", אדם שלא מתבונן סובר שהוא נקי מושלם כבן שנה בלא חטא, אדם אומר איזה עבירות יש לי, אומר לו הבורא עולם אתה עז פנים, אפילו צדיק אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אומר הקב"ה חוץ מהתביעה על עצם העבירה אדם יענש על עזות הפנים שלו, על אמרך לא חטאתי. מה זה תשובה? וידוי, חרטה, וקבלה על הלבא.

ההקדשה השבועית

לימינו
ידן היה בת הדס
יוסי בן הלן
דייזה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסביה
אלדד בן חוה
לידך בת עליזה

הצנים הם אנום להקיש
אלפי טלמי צארי המרשה
להצלתהם אז לעיני קדושתם
התקשרו עכשיו: 05-04-200-01-01

לחובלתי
אסף בן חיה
רושי בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון
סיגלית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ירלנה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

גוי שרוצה ברכה

סיננה היא לעברו, אלא שהוא זעק לעומתה תוך שהוא מתפתל מכאבים: 'אמא שלי אף פעם לא טעתה, וכנראה שגם הפעם לא...!'

בין כך ובין כך התקשר הגוי למוקד הרפואי, הוא ביקש רופא בדחיפות, אך נענה כי עקב מקרים דחופים ייאלץ להמתין עד הבוקר. בינתיים הומלץ לו לקחת מדי שעה משככי כאבים במינון מוגבה, על מנת להקל במעט את ייסוריו.

עם אור ראשון מיהר ויליאם להתקשר ל'בוס' במקום עבודתו והודיע לו ביבושת כי לא יוכל להגיע היום לעבודה. הנה קיבלתי גם כאבים וגם הפסד יום עבודה - הוא הררה בעגמה, אך בליבו קיווה כי במהרה יזכה לראות בהתגשמות הברכה.

כאשר חלפה שעה ארוכה והרופא בושש מלהגיע, התקשר ויליאם בעצבנות למוקד הרפואי, אך מה רבה היתה הפתעתו כאשר לא זכה למענה.

טרם הספיק לברר מה אירע וכבר צלצל הטלפון בביתו. מעבר לקו היתה אחותו אשר בקול היסטרי ביקשה לברר את שלומו, וכאשר שמעה את קולו נרגעה באחת.

היה זה אותו בוקר שזיכר לנצח בהיסטוריה האמריקאית כ'ניין אילבן' (11/9), היום בו קרסו מגדלי התאומים תוך שהם קוברים תחתיהם אלפי העובדים במקום.

המשרד של ויליאם שכן בקומה ה-89 של אחד מאותם מגדלים.

כשכולו מצוממר ונרגש מיהר ויליאם להתקשר למשפחת ברין ולהודות להם בחום על כאבי הבטן שנתקף בהם בזכות ברכתם...

'כעת אני יודע' - סיכם ויליאם - 'שברכה של יהודים שווה הרבה יותר מכסף, היא שווה חיים'.

(נתקבל על ידי ארגון 'בני אמונים' תשנ"ח)

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר
כנסו לאתר 'שיבת אור דוד'

לפתע קרה הנס. מכשיר הטלפון צלצל, מעבר לקו דיבר אדם בעל מבטא גויי מובהק אשר הזדהה בשם 'ויליאם'. האיש סיפר כי זה עתה מצא ברחוב תיק שבתוכו נמצאו מסמכים אשר נושאים את פרטיהם, ומבקש הוא להשיב להם את התיק.

בשמחה ובהתרגשות מסרו לו בני המשפחה את פרטיהם, תוך שהם מודים לו בכל ליבם, אף כי בסתר ליבם חששו מאוד פן לא עמד הגוי בפיתוי ונטל את הכסף לעצמו. האיש הודיע כי יבוא לביתם בשעות הערב המאוחרות ובינתיים לא נותר להם אלא לכסוס ציפורניים במתח.

בשעה אחת עשרה בלילה נשמעה הדפיקה המיוחלת בדלת הבית. בפתח עמד גוי שחור עור ובידו תיק מוכר. בעלת הבית ביקשה את סליחתו, נטלה את התיק ומיהרה לחדר השינה, שם ספרה במהירות את השטרות שבמעטפה ואחר ששמחה לגלות כי לא חסר אף סנט אחד מהסכום, מיהרה אל הדלת להודות לאיש בהתרגשות.

'כיצד נוכל לגמול לך על חסדך?' שאלה הגב' ברין, והאיש הפתיע כשהודיע כי אין הוא מבקש כל תמורה למציאה, כי אם... ברכה לבריאות והצלחה, תוך שהוא מסביר: 'אמי עליה השלום דאגה כבר מילדותי לחזור בפני שוב ושוב כי לברכה של יהודי יש ערך מיוחד...!'

כמובן שמיד העתירו עליו כל בני המשפחה ברכות עד בלי מספר, הם ברכוהו בכל הטוב שניתן לאחל במושגים של גוי, האיש הודה להם בפנים נרגשות ופנה לשוב לביתו.

אלא שבהגיע ויליאם לביתו, ובספרו לאשתו בהתרגשות את קורות היום, הוא מופתע לראות כי אשתו, במקום לשמוח בשמחתו על הברכות שקיבל הגיבה האישה באדישות ואף בזלזול.

באישון לילה, כאשר התעורר ויליאם משנתו כשהוא לופת את בטנו שנתקפה בכאבים עזים, החליפו הזלזול והאדישות את מקומם לכעס ואף לשנאה: 'הנה ראית מה ערכה של ברכה של יהודי...!'

שלהי שנת תשס"א. שכונת בורו פארק שבברוקלין. אחר חודשים ארוכים של תכנונים, התרוצצויות ממשרד פלוני לאלמוני, בירורים על קבלנים, בחירת ריצוף וכהנה וכהנה הכנות, החלו סוף סוף להישמע קולות הפטיש בבית משפחת ברין.

ביתם הישן של משפחת ברין זקוק היה לשיפוץ יסודי מהמסד עד הטפחות, לפיכך עם תחילת השיפוצים נאלצה המשפחה לעקור למשך כמה חודשים לדירה שכורה. דירה שכזו נמצאה רק בשכונת פלטבוש הסמוכה, מקום המרוחק קצת ושונה מאזור מגוריהם הקבוע, אולם בני המשפחה התנחמו בכך שזו רק תחנה בדרך לבית הנאה והמרווח אליו יחלו זמן כה רב.

כמקובל וכמסוכם, בבוקר הראשון של השיפוצים אמור היה הרב ברין להעביר לקבלן מקדמה בסך עשרים אלף דולרים. סכום זה אשר נחשך בעמל רב המתין במשך מספר שנים כפקדון אצל אחד מבעלי הגמח"ס באזור מגוריהם. כעת ביקש בעל הבית מזוגתו כי תואיל לגשת למשרדי הגמ"ח ולמשוך את הסכום כולו.

בשעת בוקר מוקדמת נכנסה הגב' ברין אל משרדי הגמ"ח, ואחר שקיבלה את הסכום המבוקש והניחתו בתוך מעטפה לבנה אותה תחבה עמוק בתוך תיקה, החליטה לנצל שהותה במקום למספר קניות נחוצות לדירה הזמנית.

בשעת צהריים מאוחרת שבה גב' ברין לביתה, בעלה כבר המתין בקוצר רוח למעטפה שאותה היה אמור להעביר כבר בבוקר לקבלן, אלא שמיד בהגיעה הבין הרב ברין כי משהו לא טוב קרה. בפנים חיוורות סיפרה לו זוגתו כי אין לה מושג איך ומתי קרה הדבר, אך בשלב מסוים בדרכה הביתה היא הבחינה כי התיק פשוט נעלם על תכולתו היקרה.

לשווא ניסתה לדלות מזכרונה היכן קרה הדבר בני הבית ניסו לחפש בסביבה הקרובה אך העלו חרס בידם. זקוקים היו הם לנס כדי שהתיק ישוב לידיהם בסופו של יום, ועל כן ישבו כל בני המשפחה יחד והחלו לומר פרקי תהלים ברגש.

שעה ארוכה חלפה עליהם במתח וחרדה, והנה

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריהם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

חייגו עכשיו:
03-61-50-203

*ההפצה הינה בטחור סמלי

הלכות שבת

שאלה: האם מותר לעשות טחינה בשבת?

אמרו חז"ל (שבת קנה:), אחד נתן את הקמח ואחד נתן לתוכו מים האחרון חייב (משום לש), דברי רבי (רבי יהודה הנשיא). ר' יוסי בר רבי יהודה אומר, אינו חייב עד שיגבל.

יש ראשונים שפסקו כרבי יהודה הנשיא שאסור לתת המים לקמח בשבת, משום שכלל בדינו שהלכה כרבי מחבירו. ורוב הראשונים פסקו כר' יוסי ב"ר יהודה שאינו חייב עד שיגבל, כיון שהמשנה (קנה:) והגמרא (קנו), דנים על פי שיטתו.

ומרן בשו"ע (ס' שכא ס"טו) כתב, חרדל שלשו מערב שבת למחר יכול לתת בו משקה (שבת קמ.), ואין צריך שינוי בנתינתו (שאם ביום חול מקדים לתת המשקה, בשבת אינו צריך לשנות), אלא מערבו מעט מעט (שבת קנו). דהיינו כמות לאותה סעודה). ובהמשך (סעיף טז) כתב, ויש אומרים דהא דשרי (שמה שהתירה הגמרא) לערב משקה בחרדל, דוקא שנתנו מבעוד יום, אבל בשבת אסור לתת משקה בחרדל או בשום הכתושים, משום לש. ע"כ.

לדעה הראשונה שהביא מרן, מלאכת הלישה היא שיערבב את הקמח והמים להיות גוש אחד והיו לאחדים בעיניו, ואם לש חרדל בערב שבת אפילו רק עם תמצית שמן גרעיני החרדל עצמו, בשבת מותר אף להוסיף דברים אחרים וללוש אותם יחד, שכיון שכבר הפך החרדל להיות גוש אחד שוב לא שייך בו מלאכת לש, שהרי כבר גוש אחד לפניו, אלא שהצריכו חכמים לערב בנחת (ולא כמו שמערבבים ביצים), והוא בשביל לעשות היכר שלא יהיה נראה כאילו שבלישה זו מערב את החרדל והשמן ולא היה עיסה קודם.

ואילו לדעה השנייה כבר מנתינת המים יש חשיבות במלאכת לש, שכן המים מתערבבים כבר מעצמם עם הקמח, ולכן אם לא שפך בערב שבת משקה אסור לשפוך המשקה בשבת. וכתבו רוב האחרונים, שאם מרן הביא דעה אחת בסתם ולאחר מכן דעה שניה בשם יש אומרים, אזי דעת מרן לפסוק להלכה כהסתם.

למעשה: טחינת שומשומין שכבר הכינה מערב שבת ונעשית בלילה רכה, ורוצים להוסיף בה מים בשבת כדי לדללה יותר, מותר להוסיף לה מים בשבת ולבחוש. ויש אומרים שאף מותר להכין טחינת שומשומין בשבת על ידי הוספת מים ולימון ומלח על גבי טחינה גולמית שנילושה כבר בבית החרושת, ונעשית בלילה עבה. ואף על פי שדרך העולם להוסיף לה בתחלה מעט מים ולערבב ואז היא נעשית קשה כמו עיסה, מכל מקום כיון שאין עושים כן כדי שתהיה טעימה יותר אלא כדי להקל עליהם את הכנתה, וגם לבסוף מוסיפים לה מים וחוזרת להיות רכה, לפיכך אין לחוש בזה לאיסור לש, ובלבד שיעשה כן סמוך לסעודה. ויש חולקים ומחמירים, שמאחר ובתוך כדי הלישה נעשית הטחינה כמו עיסה קשה, יש לחוש לאיסור שנראה כלש. אולם העיקר לדינא להקל בזה. (תשובת הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף מאדר תשפ"ג מובאת בקובץ אור יצחק פרשת שלח)

שאלה: האם מותר לעשות סלט מיוז בשבת?

יש אחרונים שכתבו, העושים סלאט מקישואים וירקות, ושופכים לתוכם חומץ או לימון, כיון שאין חותכים אותם דק דק לא שייך בהם דין גיבול ולישה, ומותר לעשותם בלילה עבה, ואין צריך שינוי. ומשמע שאם הסלאט עשוי מירקות החתוכים דק דק, יש לאסור לשפוך עליהם חומץ או לימון שבזה נחשב מגבל.

אמנם יש חולקים ואומרים, שאפילו לדעת המחמירים, לא שייך כלל דין לש אלא רק במקום שהמשקה מתערב יפה עם האוכל. כדרך לישה, אבל צנון ומלפפון אף על פי שהם חתוכים דק דק, לא שייך בהם דין לישה, כיון שאין נבללים עם המשקה, אלא אם כן היו מרוסקים הרבה. ובפרט אם עושה כן סמוך לסעודה שאז יש לזה יותר שם של דרך אכילה ולא עשיית מלאכה וכמו שאדם בורר אוכל מהפסולת שאף אם יברור לאחר זמן נחשב למלאכה ואסור מהתורה אבל סמוך לאכילה נחשב לדרך אכילה.

להלכה: מותר ליתן מיוז עם הסלאט בשבת ולערבו בכף, כדי לאכול אלאחר (סמוך לסעודה). (חזון עובדיה ח"ד עמ' רפב)

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך

מומלץ ליישם את הרעיון שהילד יטול על עצמו את האחריות למעשיו, גם כשאנו פועלים מתוך כוונה לעודד אחריות ולא רק כדי לשלול חוסר אחריות. במילים אחרות: את ה"עונש" הזה ניתן ליישם לא רק בהתייחס לארוע נקודתי, אלא גם לדברים כלליים שאנו מבקשים להנהיג בבית.

לדוגמא, ילד שדרכו לערער את השקט בבית, כגון שהוא מפריע לאחיו לשחק או להרדם, ומתקשה להימנע מלעשות כן גם אחרי שהעירו לו על כך. ניתן לפנות אליו ולומר לו, כי מאחר ואנו רואים שהוא מתקשה להתאפק מלהפריע או לשמור על גבולות השקט, הרי שיהיה עליו להיכנס לחדר אחר, עד שיירגע ויוכל לשלוט בעצמו. כשהילד יראה פעם או פעמיים, שכתוצאה ממעשיו הוא מגיע למצבים לא נעימים. הוא ילמד שאין זה משתלם, אך יחד עם זאת יבין את ההגיון העומד מאחורי הענישה ולא יפתח רגשות טינה כלפי ההורים.

דרך ענישה זו יעילה במיוחד, במקרים של הפרת משמעת מצד הילד. למשל, כשילד מסרב לאסוף את הצעצועים ולסדרם, הייתי מציע לאם להכנס לחדר עם מטאטא ולהכריז, כי היא עומדת לנקות את החדר ומכיון שאין לה ענין להתכופף אל הרצפה כדי להרים את הצעצועים, הרי שכל מה שיישאר " יאוחסן בארון סגור יתכן, שבפעם הראשונה הילד יבדוק את אמו עד כמה היא רצינית באיומה, אך לא לאורך זמן. על פי ההגיון, הוא יתחנך לציית לנאמר לו, כי התוצאה פשוט לא תהיה נעימה לו, וזה לא ישתלם לו. כשמדובר בצעצועים חסרי ערך כספי, כגון ניירות וכיוצא בזה, אפשר גם "לאחסנם" בפח הזבל, ומאותה סיבה. אגב, אם הילד יגש לפח האשפה וינסה להוציא את ניירותיו מתוכו, אין לעצור בעדו. שכן עצם הפעולה הזאת, איננה נעימה ויש בה משום לימוד לילד כי אחרי ככלות הכל לא השתלם לו שלא לשמוע בקול אמא. ילד שמשאיר על השלחן והרצפה את הצבעים והדפים - אפשר פשוט בפעם הבאה לא לתת לו לצייר. ולא בתורת קנס או עונש, אלא מהסיבה הטכנית שהבית אמור להישאר מסודר.

גם ילד שלא מתאמץ להיזהר בשעת האכילה והשתיה ושופך על הרצפה ומסנף אותה - "בלי כוונה", כמובן - אי אפשר להעניש אותו, כל עוד ואינו מבין שהוא לא נזהר. ראוי להטיל עליו לנקות לבד את הלכלוך שגרם, ואף לכבס את הסמרטוט ולתלות אותו על החבל. בכך הרווחנו דבר נוסף - הילד לומד שחוסר אחריות וזהירות גורר אחריו עבודה רבה...

הורים רבים נתקלים בבעיה שילדם מסרב ללכת ל"חדר", בטענה שהוא חולה. למעשה, מדובר במשחק (שיש לבדוק את סיבתו - למרות שפעמים רבות מדובר בעצלות גרידא, שמותר לגלותה אצל כל ילד מעת לעת). עובדה היא, שעשר דקות לאחר ששאר הילדים עוזבים את הבית והטנדר יוצא לדרך, חולפת לה המחלה כלא היתה. הבטן אינה כואבת, הראש לא מסתחרר, ובכלל "לא הספקתי אתמול לגמור את כל הלגו..." במקרה זה, הייתי מציע להורים שלא יאפשרו לו "להבריא" כל כך מהה בגיל הרך ממש, אפשר שהאם תאמר לו, שהיא מתקשרת לרופא, לשאול אותו מה לעשות עם ילד שלא מרגיש טוב. ולצטט אחר כך את "תשובת הרופא" שיש להתייחס ברצינות למחלה, ושעל הילד המתלונן לשכב במטה ולשתות רק תה ולאכול צנימים. בגיל מבוגר יותר, עדיף באמת לבצע שיחה דומה, למשל עם הסבתא, ולהציע לה את "שאלת החכם" שהתעוררה, ולקיים את כללי הזהירות המקובלים. לאחר שיסתיים לו היום בהפסד בולט של הילד, הוא ילמד כי עליו לחשוב עשר פעמים לפני שהוא "לא מרגיש טוב".

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

מטרת היסורים

דוד המלך ע"ה אומר: לא כחטאינו עשה לנו ולא כעונותינו גמל עלינו, ועוד שם: כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את-פשעינו. כלומר, הקדוש ברוך הוא עושה "עסקאות" עם מדת הדין, מדת הדין תובעת תביעות ב"סכומים" נוראים של גזרות, שמדות, הריגות, מחלות וכיוצא, והקדוש ברוך הוא "סוגר" עמהם את "העסק" ב"סכומים" זעירים יחסית. והסבה לכך כמו שכתוב: "כרחם אב על-בנים רחם ה' על יראיו... כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו".

וזה הבאור בפסוק שהתחלנו בו, והיה כאשר ישיש וגו', התורה הקדושה אומרת לנו, שבאם נלך בדרך ה', ישיש ה' באפן של להיטיב לנו, ובאם לאו, כמו כן ישיש ה', אולם באפן של למנע מאתנו אסונות מכפי תביעת מדת הדין, ולצאת בעיסקא טובה עם מדת הדין ולהסתפק בגזרות מועטות ביחס לתביעה.

אין לנו משג לאין ספור פעמים של "משא ומתן" ושל "מקח וממכר" שמתמקח ונושא ונותן הבורא עם מדת הדין להצילנו לחיים עד שנשוב אליו.

לעינינו נראים רק היסורים והסבל שמיסרנו הבורא, אולם נעלם מאתנו כמה "נלחם" הבורא עבורנו לספק את מדת הדין ביסורים הללו בלבד ולא כפי שתבעה התביעה עלינו, וזה מרב רחמנותו עלינו, ומכיון שחפץ הוא בתשובתנו ולא במיתתנו, וכנאמר (יחזקאל לג, יא):

"חי אני נאם ה' אם אחפץ במות הרשע, כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה"

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

נאמר בפסוק "והיה כאשר שש ה' עליכם להיטיב אתכם ולהרבות אתכם כן ישיש ה' עליכם להאביד אתכם..."

אכן הגמרא במגלה תמהה על פשט הפסוק היאך יתכן שישש ה' להאביד את עמו, והלא הקדוש ברוך הוא אינו חפץ באבוד רשעים ואפילו גויים, על אחת כמה וכמה בעמו ישראל. והסיקה שם הגמרא שהכוונה כן שישש ה' - את אויביכם להאביד אתכם.

ונראה שאפשר לפרש את הפסוק גם כפשוטו בדרך שנבאר.

ישנם ב' מצבים שונים זה מזה בהם האדם שמח, ובכל מצב ישמח בו מכוון אחר.

ישנו מצב פשוט שישמח בו האדם וכגון שהרויח בעסקא, זכה בהגרלה, נפלה לו ירושה וכיוצא שאז שמחתו מחמת רוחו.

ישנו מצב שונה לחלוטין אולם גם בו ישמח האדם.

אדם שהמלכות האשימה אותו בהעלמת מסים, ושערה את חובו בסך שלש מיליון שקל... צערו של זה גדול למאד שכן בחוב שכזה נצרך הוא להכריז על פשיטת רגל, מה שיגרר עליו נושים, שונאים ורודפים.

לאותו נאשם היה ידיד טוב אוהב ורע שהיה לו קשר ויחסים עם עובדי המס, נחמו והרגיעו לחברו הנאשם והבטיחו שיעשה את כל אשר ביכלתו. אותו ידיד אכן פעל בכל כחו, הלך למנהלים, ועד למנכ"ל, ועד לשר בשכנוע ובחכמה, עד שהצליח להוריד את החוב למאה אלף ש"ח בלבד...

נתבונן, איזו שמחה יש לאותו נאשם, ואף שגם סכום של מאה אלף שקלים קשה עליו לשלם, אולם צערו זה מתגמד ביחס לסכום שתבעוהו שלש מיליון שקלים.

רוצים שנה טובה ומבורכת?

בכל ערב ראש השנה עורך הרה"ג דניאל זר שליט"א

פדיון נפש לשנה טובה ומבורכת!

בכה הפדיון לבטל גזרות רעות ולהשפיע על האדם

ישועות גדולות!

